

Forfatter: Dalgas, Ernesto

Titel: Udrag fra Dommedags Bog

Citation: Dalgas, Ernesto: "Dommedags Bog", i Dalgas, Ernesto: *Dommedags Bog*, udg. af Henrik Schovsbo, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1996, s. 68. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-dalgasdomval-shoot-idm139915689936400.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Dommedags Bog

Da sprang jeg op og raabte: »Og dette skamløse, vanvittige og forbryderske Udyr, denne Hermafrodit, hvis ene Side er den store Skøge, den anden den onde Moloch, dette Væsen kalder Du for Gud. Jeg gør det ej.« Han svarede mig sagtmødig: »Vi maa erkende Realiteten og ikke hilde os i Illusioner. Er ikke denne Opfattelse af Gud bedst stemmende med Darwins store Lære og den moderne Videnskabs Opfattelse af den levende Natur?« Da indsa jeg forfærdet som før: Han har jo Ret, og dette er det store Resultat, som Evolutionen og Evolutionismen vil ende i. Jeg sagde kun: »Men er der da noget, Du kan ære og tilbede hos denne Gud?« - »Ja, Vælden og Magten, Glansen, Ilden, Kraften og Herligheden. Fra det moralske Synspunkt kunne vi ej beundre Gud; men al Moral er ikkun Menneskeord. Gud er hævet over ondt og godt, som ogsaa Skolastikken lærer. Men naar Mennesket, alt efter Evangeliets egne Ord, udriver sit Øje og skuer alt med Gud, da lever han selv hinsides godt og ondt, hinsides Medlidenhed, hinsides Foragt, og da skuer han alt, paa een Gang med Erkendelsens store Klarhed og med den kunstneriske Opfattelses Skønhed. Da staar han som Nero syngende ved Verdensbranden og siger: Hvor skønt, ophøjet, storladent! Hvor dybe ere ikke Ildens og Blodets Farver! Hvor mesterlig lyder ikke Ildstormens Brusen og over den Kvindernes Skrig! Hvor muntert spræller ikke Smaabarnet hist i Ilden, og hvor betagende er dog ikke Synet af Manden hist, der med Magtens Ret tvinger den nøgne og sanseløse Kvinde til at opfylde Naturens største Bud! Se, hvo der ser saaledes,« sagde Spinoza, »og hvo, der med Hjertet forstaar min Etica, han lever kun i Beskuelse, kun i Beundring, fuld af den dybe Forstaaelse, den intellektuelle Kærlighed til Gud, og saaledes opnaar han at vorde en evig Maade efter Guds egen Selvopholdelses Lov, fordi Gud stadig fyldes af Lyst ved hans Beundring og hans Hengivenhed. Men ogsaa mod Eder andre er Guddommen naadig. Elsker Gud ikke alle uden Forskel, Skøgen og Morderen, Tyven og Fornægteren, og skænker Gud ikke alle den højeste Lyst, enhver for sig kan rumme, og dernæst Tilintetgørelsens Tavshed, 69 som ingen modig frygter?« Da strakte Spinoza sit Rørspir ud over de tolv, og Flammer slog ud af Væggen ved de Kræfter, der udgik fra hans Haand, og for ham knælede hans tolv Apostle. Da sagde han - og hans Stemme skar som et Sværd igennem den Nynnen, hvormed Alverdens Hav dysser sig selv i Søvn: